

Preiļu rajona
LĪVĀNA
BIBLIOTĒKA

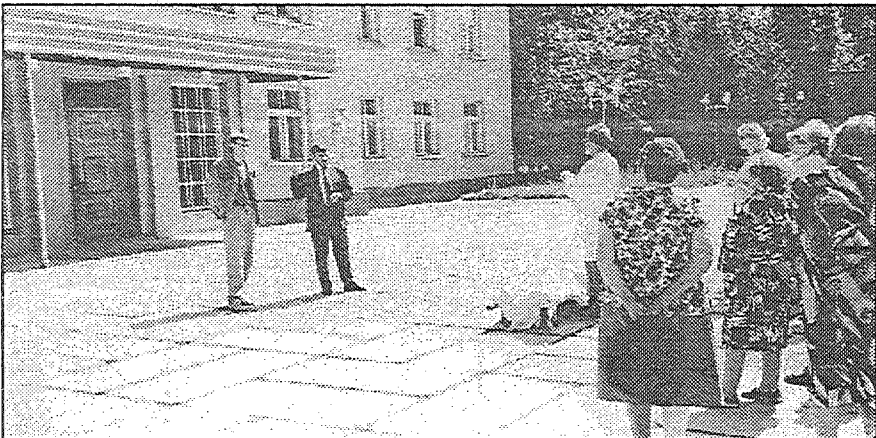
NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONĀ LAIKRAKSTS

Trešdiena, 1995. gada 2. augusts

Nr. 56 (6611)

Medicīna uz nestuvēm

Piektdien pusdienlaikā Preiļi piedzīvoja teatralizētu gājieni. Maršruts bija samērā īss – no poliklīnikas līdz rajona padomes ēkai. Šeit, līdzās Ieņina izbijušā pieminekļa brūkošajai pakājei, par Latvijas valsts medicīnas sabrukumu liecināja piketētāji – pilsētas medicīnas iestāžu darbinieki. Ar plakātveidā rakstītām prasībām «Kur likt slimniekus?», «Neatņemiet mums darbu!», ar mutiski izteiktām prasībām pulksten vieniņi sagaidīja rajona padomes deputātus, kuri devās uz trešdien pārtraukto sēdi. Četri desmiti veselības aprūpes darbinieku negribēja būt tikai mēmi statisti šajā lauku ma mistērijā, kuras nosaukums «Medicīnas krīze». Viņi bija atnākuši izteikt savu sāpi, kuras ārstēšana atkarīga no deputātu pieņemtā lēmuma. Bet vai tas ir mūsu deputātu spēkos? Un atbildi uz savu uzdoto jautājumu zināja paši piketētāji, jo ne par velti uz līdzatnestajām nestuvēm viņi bija guldinājuši «Latvijas medicīnu». Un tas jau ir uzskatāms apspēlēts fakts. Turklāt – nenoliedzams.

Piedalīties rajona padomes sēdē bija aicināti ne tikai veselības aprūpes iestāžu vadītāji, bet arī piketa dalībnieki. Un tādejā tā notika dziļi saspringtā emocionāli pielādētā gaisotnē. Izteiksim bez debašu izklāsta, aprobežojoties tikai ar veicamajiem pagaidu pasākumiem veselības aprūpē krīzes situācijā.

Rajona padome nolēma aicināt Latvijas Republikas valdību izsludināt krīzes situāciju veselības aprūpē.

Līdz tālākam rīkojumam bezmaksas medikamentus apmaksāt tikai sekojošām slimnieku kategorijām: cukura diabēts, ļaundabīgie audzēji, Adisona slimība, šizofrēnija, miastēnija, Parkinsona slimība, epilepsija, bezcukura diabēts, tuberkuloze, AIDS, bērni invalīdi, iedzimtā hipotireoze, slimnieki pēc sirds vārstuļu operācijām un bronhiālā astma.

Ar 1. augustu tiek ieviesta daļēja samaksa par medicīniskās palīdzības sniegšanu Preiļu rajona veselības aprūpes iestādēs. Par ārsta ambulatoro apmeklējumu un speciālista konsultāciju ārstniecības iestādēs būs jāmaksā 1 lats, bet ārsta mājas vizīti – 2 lati. 40 santīmus maksās ambulatorais apmeklējums pie vidējā medicīnas personāla ārstniecības iestādēs, bet par mājas vizīti – 80 santīmi. Saņemot ārsta nozīmētus sarežģītus ārstēšanas un izmeklēšanas pakalpojumus (vērtībā virs 4 latiem), jāmaksā līdz 20 % no šī pakalpojuma vērtības. Paredzēta daļēja samaksa par stacionārā pavadīto dienu. Par vienu dienu jāmaksā 2 lati. Pirmā un pēdējā diena skaitīsies par vienu dienu.

No daļējas samaksas par medicīnisko palīdzību tiek atbrīvoti bērni līdz 18 gadu vecumam, grūtnieces, saņemot ar grūtniecības un pēcdzemdību novērošanu un grūtniecības norisi saistīto ārstniecisko palīdzību. Tas pats attiecināms uz jebkuru pacientu, saņemot neatliekamo medicīnisko palīdzību. Augstāk minētajām pacientu kategorijām noteikta pacientu

iemaksa 20 santīmi par apmeklējumu ambulatorā iestādē un 45 santīmi par stacionārā pavadīto dienu.

No samaksas pilnībā atbrīvoti bērni līdz viena gada vecumam, kā arī bērni un skolēni profilaktiskajās apskatēs skolās un bērnudārzos. Samaksa netiks ņemta visās iedzīvotāju profilaktiskajās apskatēs pirms profilaktiskās potēšanas, kā arī epidēmijas perēkli.

Akūts bija lēmuma projekta 6. punkts par rajona budžeta līdzekļu finansējumu veselības aprūpes iestādēm. Un ne tikai samazināto gultu skaita dēļ Līvānu un Preiļu slimnīcās. Bet – un galvenokārt – attiecībā uz Aglonas lauku slimnīcu.

Skaidrību šajā jautājumā neienes arī divreizēja balsošana un Aglonas lauku slimnīcas direktora Vadima Krimāna kaismīgā iestāšanās par stacionāra saglabāšanu. Arī deputāta Jāzepa Anspoka vairākkārtēja sava pagasta interešu aizstāvēšana nenosvēra svaru kausus ne pa labi, ne pa kreisi. Skaidrību šajā jautājumā būtu ienesusi deputāta Ēvalda Ancāna piedalīšanās padomes sēdē. Izstrādāt trešo variantu tika aicināti paši veselības aprūpes iestāžu vadītāji. Un deputātiem pēc pārtraukuma tikai atlika par to nobalsot.

Izraksts no sēdes protokola:

«6. Paredzēt uz laiku no 1995. gada 1. augusta līdz 1995. gada 1. septembrim rajona budžeta līdzekļu finansējumu Preiļu un Līvānu stacionāriem, proporcionāli to apkalpes zonās dzīvojošo iedzīvotāju skaitam, ieskaitot Līvānu stacionāra apkalpes zonā Rudzātu pagasta, Rožkalnu un Vanagu feldšeru vecmāsu punkta iedzīvotājus.

6.1. no 1995. gada 1. augusta līdz 1995. gada 1. septembrim Preiļu rajona bezpeļņas uzņēmumā «Aglonas lauku slimnīca» finansēt tikai visas rajona bērnu sociālās gultas.

6.2. iestāžu vadītājiem līdz 1995. gada 10. augustam iesniegt «Slimokasei» izvērstas līdzekļu izlietošanas tāmes iedalīto līdzekļu apjomā».

Problemātisks šķiet arī nākošā jautājuma risinājums. Tas paredz, ka par medicīnisko palīdzību saslimšanām un traumām, saistītām ar alkohola lietošanu, izdevumus par slimnieku ārstēšanu sedz no pagastu un pilsētu budžetiem.

Veselības aprūpes vadītājiem uzdots piesaistīt papildus līdzekļus uzņēmuma darba nodrošināšanai, veicot pacientu iemaksu iekasēšanu kā pirmsapmaksu.

Tiek atcelts Preiļu rajona padomes 1995. gada 2. februāra lēmums Nr.12/paragrāfs 10 «Par pacienta iemaksu».

Rajona padome aicina pilsētu un pagastu pašvaldības finansiāli atbalstīt veselības aprūpes iestādes, lai izvairītos no to slēgšanas.

Šobrīd, kad budžeta mazā sedziņa tiek raustīta gan uz Līvānu, gan Preiļu pusi un nepiesegta paliek Aglona, vismaz ir kādas cerības, ka vēl mēnesi rajona medicīna noturēsies.

Bet nāks rudens. Nāks bargā ziema. Tad varbūt ievēlētie 6. Saeimas deputāti un jaunais Ministru kabinets tautas glābšanas un izdzīvošanas jautājumā izvirzīs kā prioritāro pāri visām citām problēmām un jautājumiem. Ja vien mēs izdzīvosim...

Voldemārs Romanovskis
J.Silicka foto

Vietējās ziņas

Preiļu rajona pašvaldības bezpeļņas uzņēmums «Preiļu slimnīca» ziņo

◆ Pamatojoties uz Preiļu rajona padomes sēdes protokola izrakstu Nr. 20/ § 8.2, pavēlu:

1. Ieviest daļēju samaksu par medicīniskās palīdzības sniegšanu Preiļu slimnīcā ar 1995. gada 1. augustu:

- 1.1. par ārsta ambulatoro apmeklējumu un speciālista konsultāciju Ls 1,
- 1.2. par ārsta mājas vizīti Ls 2,
- 1.3. par ambulatoro apmeklējumu pie vidējā medicīniskā personāla ārstniecības iestādē Ls 0,40,
- 1.4. par vidējā medicīniskā personāla mājas vizīti Ls 0,80, ~~0,40~~
- 1.5. klīniskās analīzes Ls 0,20,
- 1.6. bioķīmiskās analīzes Ls 0,50,
- 1.7. EKG Ls 0,50,
- 1.8. rentgenizmeklējums Ls 0,50,
- 1.9. USG Ls 1,
- 1.10. FGS Ls 1,50,
- 1.11. fizioterapija Ls 0,40,
- 1.12. masāžas Ls 0,50,
- 1.13. samaksa par stacionārā pavadīto dienu (pirmo un pēdējo skaitīt par vienu dienu) Ls 2.

2. Veicot mājas vizītes ar slimnīcas transportu pie bērniem:

- 2.1. Preiļu pilsētā Ls 0,30 par transporta izmantošanu,
- 2.2. ārpus Preiļu pilsētas Ls 0,50 par transporta izmantošanu.

3. Veicot mājas vizītes ar slimnīcas transportu pie pieaugušajiem, transporta maksa Ls 0,05 par 1 km.

6. Sakarā ar Preiļu slimnīcas finansiālajām grūtībām, stājoties stacionārā, veikt pirmsapmaksu par 5 dienām, uzrādot kases čeku uzņemšanas nodaļā.

Ja slimnieks no slimnīcas izrakstās ātrāk par 5 dienām, neiztērētā nauda tiek izmaksāta slimniekam atpakaļ slimnīcas kasē. Ja nepieciešama ilgāka ārstēšana par 5 dienām, tad piektajā ārstēšanas dienā tiek veikta apmaksāta vēl par 5 dienām.

I.Vaivode,
«Preiļu slimnīcas» direktore

Preiļu slimnīcā samazināts gultu skaits

◆ Sakarā ar nepietiekamo medicīnas iestāžu finansēšanu Preiļu slimnīcā ir samazināts slimnieku gultu skaits.

Tagad slimnīcas stacionārā varēs ārstēties tikai 90 slimnieki. No tiem 30 terapijas nodaļā, 35 – ķirurģijā, 5 – ginekoloģijas nodaļā, 10 pacientes uzņems dzemdību nodaļā un 10 gultas ārstēšanai tiek atvēlētas bērniem.

Bez maksas tiks sniegta tikai neatliekamā medicīniskā palīdzība: traumas, dzemdības utt.

Nenotiks plānveida medicīniskās palīdzības sniegšana iedzīvotājiem.

Mediķi cer, ka šāda krīzes situācija būs īslaicīga, bet rajona padome kopā ar valdību meklēs izeju no finansiālā strupceļa.

J.Džeriņa
«Preiļu slimnīcas» direktores vietniece

Piešķirts kredīts akciju sabiedrībai «Preiļu siers»

◆ Aizvadītajā nedēļā valdības sēdē nolemts piešķirt 100 tūkstošu latu kredītu akciju sabiedrībai «Preiļu siers» apgrozāmo līdzekļu papildināšanai.

Akciju sabiedrības «Preiļu siers» vadītājs Jāzeps Šnepsts «Novadniekam» pastāstīja, ka kredīta saņemšana tagad būs atkarīga no banku operati-

vitātes. Tiklīdz nauda no Latvijas Bankas ienāks «Unibankas» vietējā nodaļā, «Preiļu siers» sāks dzēst parādu pienu piegādātājiem.

A.Iļjina

Apstiprināti privatizācijas noteikumi

◆ Valsts Līvānu bioķīmiskās rūpnīcas direktors Atis Sedvalds informēja «Novadnieku», ka Latvijas Privatizācijas aģentūra apstiprinājusi uzņēmuma privatizācijas noteikumus.

Privatizācija skars četrus objektus: kokapstrādes un galdniecības ceļš, ražošanas ceļš nr. 2, transporta ceļš, lizīna ražošanas iekārtas un uzņēmuma līdzekļu atlikums.

Tuvākajā laikā privatizācijas noteiku-

mi tiks publicēti gan «Latvijas Vēstnesī», gan vietējā presē. Paredzams, ka pretendenti minēto četrus objektu privatizācijai varēs pieteikties jau nākamnedēļ.

A.Iļjina

Projekts Preiļu kultūras nama atjaunošanai

◆ «Agroprojekta» Daugavpils nodaļa izstrādājusi Preiļu rajona kultūras nama jumta un griestu remonta projektu.

Projektā paredzēts uzstādīt jaunas fermas. Patlaban ar projektu iepazīstas celtnieki, un nepieciešamības gadījumā var tikt izdarītas izmaiņas. Piemēram,

celtniecības materiālos. Remontdarbus veiks Vladimira Haritonova vadītais Preiļu celtnieku kolektīvs. Paredzētās izmaksas būs gandrīz 26 tūkstoši latu.

Izdots Preiļu pilsētas plāns

◆ 1:15000. Tādā mērogā iznācis Preiļu pilsētas plāns.

Ar zināmām iebildēm pieņemamais ieskaits pilsētas vēsturē beidzas ar apgalvojumu: «Pašlaik Preiļi ir ne vien klusa provinces pilsētiņa, bet arī centrs gleznainam apvidum, kurā labi saglabājušās folkloras un katolicisma tradīcijas.»

Ekskursantiem ieteiktie apskates ob-

jekti ir vēstures un lietišķās mākslas muzejs, muižas komplekss, kapela, zirgu staļļi, parks un Brāļu kapu memoriālais ansamblis «Pārtrauktā dziesma».

Par to, lai iebrāucējs pilsētā neapmal-dītos, ir gādājis apgāds «Jāņa sēta».

V.Romanovskis

Nezāles ne tikai aug, bet arī vairojas... Kas tās nopļaus?

Šo patiesību vēlreiz jāatgādina pašvaldības uzņēmumam «Saimnieks», kas organizē un veic pilsētas zālāju apļaušanu: «Nezāles ne tikai aug, bet arī vairojas...»

Ari to, ka pilsēta nav tikai tās centrs ar zālājiem un puķu dobēm, bet visa zālā zona. Ari Lauktechnikas, tagad pilsētas aprūpē nodotais «Preiļu siers» mikrorajons, teritorijas pie pašvaldības dzīvojamajiem namiem, grāvmalas.

Dažviet tiešām nezāles ir nopļautas, taču kopaina šogad ir bēdīga: nezāles, bet jo īpaši vibotnes, aug veselām plantācijām, kā tas, piemēram, ir pie attēlā skatāmā Viļānu ielas dzīvojamā nama nr. 6. Divaini, ka ap blakus māju, kur dzīvo pats «Saimnieka» saimnieks — Viļānu ielā 4, zāle ir apļauta... Šādu nenopļautu, nezālēm noaugušu stūrīšu un vietīņu Preiļos ir pārāk daudz, ne-

skatoties uz to, ka pilsētā labiekārtošanā tiek iesaistīti bezdarbnieki, strādā komunālais dienests.

Preiļi gatavojas grandiozām pasākumiem ar visu republikas pašvaldību piedalīšanās — spartakiādei un arī konkursa «Par sakoptāko pagastu Latgales novadā» uzvarētāju sumināšanai. Tai pat laikā preiļieši nezālēs ieauguši. Vai tikai naudas trūkums ir tas, kas neļauj šo mazo darbiņu padarīt? Varbūt pilsētas domes deputātiem šajā sakarībā būtu jāsaka savs vārds?

Patik tas jums vai nē, tomēr būsīm paškritiski «Saimnieka» saimnieki: Preiļi šovasar, varbūt, ir visnesakoptākā Latgales pilsēta. Tā izteicās arī tie cilvēki, kas devās uz Rēzekni caur Preiļiem uz teātru festivālu.

Aina Iļjina
Jāņa Silicka foto

Izstādē bibliotēkā – viss par Aglonu

◆ Rajona galvenās bibliotēkas lasītavā izvietota plaša izstāde par Aglonu.

Līdzās daudzajiem uzziņas materiāliem par novada vēsturi, ģeogrāfiju, saimniecisko un kultūras dzīvi laivas tiesa atvēlēta Aglonas bazilikai. Šeit piejams tāds bibliogrāfisks retums kā Aleksandra Novicka vēsturiskās piezīmes «Aglyuna».

Daudzие foto un dokumentālie materiāli atsauc atmiņā neseno Romas pāvesta Jāņa Pāvila II vizīti. Preses mate-

riāli stāsta par aizsākto darbu Nacionālās svētvietas statusa piešķiršanā Aglonai (pagaidām tas ir projekta līmenī). Bagāts ir daiļliteratūras klāsts.

Šogad 18. augustā paliek 100 gadu Latvijas pirmajam kardinālam Julianam Vaivodam. Viņa dzīvei un kalpošanai Baznīcai bibliotēkā veltīta atsevišķa ekspozīcija.

V.Romanovskis

Jaunrades stūrītis

Līvāniete Ilze Vovka «Novadnieka» redakcijai ir atsūtījusi savus dzejoļus. Ar dažiem iepazīstinām arī lasītājus.

Te tādi pakalni, te tādas lejas,
Te tāds svētums un savāda gaisma.
Te rudzupuķēs mana jaunība

Te man acīs vēl jaunība smejas,
Un debesīs, debesīs trauc viņai
dziesma.

Un skanīga, skanīga ir viņai
smejas,
dziesma.

Ar kameņu rimtajiem spārnēm,
kameņu vieglajā ceļā
uz Balto zemi

Viegli tā uzspurdz debešos zilos,
Balti pieglaužas māmuļai sirmai,
Ieskrien kā kamene mīlotā matos —
Kā manai jaunībai gribas būt mīļai!

vēlos lidos.
Kur aizejot
vīgriezēs baltas zvaigznes sēj.

Ai, jaunība, meitene mana skaidrā,
Cik ilgi tev spārnī pret debesīm
tieksies,

Kur bišķrēsliņos
rasa smaids,
un smilgas
zemei siltu lūgšanu skaita.

Cik ilga būs tava dziesma baltā?
Kurp tavi ceļi pēc gadiem ies?

Kur jāntārpīš
savu sirsniņu dedz,
un katrs savu sapni
kā pērli plaukstā redz.

Te tādi pakalni, te tādas lejas,
Te tāds svētums un savāda gaisma.

Ar kameņu rimtajiem spārnēm,
kameņu vieglajā ceļā...

Augusts – svētceļotāju laiks

◆ Pienācis jau augusts. Atkal mūsu zemē notiek rūpīga gatavošanās svētceļojumam uz Aglonu. Katru gadu augustā visa Latvija pārvēršas par svētceļojumu vietu. Arī šogad svētceļotāju grupas dosies uz Aglonu gandrīz no katras Latvijas katoļu draudzes, lai 14. augustā sasniegtu galamērķi — Aglonu.

Cilvēka dvēseles dzīves pazinēji svētceļojumus ieteic visiem, kuri nopietni meklē dziļāku dzīves jēgu un saturu, kuri spiesti pārdzīvot izmisumu un bēdas, kuri nopietni meklē Dievu un paši labprāt vēlas garīgi atjaunoties.

Svētceļojumi ir tikpat veci, cik veca ir kristīgā ticība. Pirmajos gadsimtos galvenā svētceļojumu vieta bija Svētā Zeme. Šie svētceļotāji apmeklēja tās vietas, kas bija saistītas ar Pestītāja dzīvi. Baznīca svēto vietu apmeklētājiem piešķīra atlaidas. Daudzi grēcinieki, lai pienācīgi gandarītu par saviem grēkiem, kājām devās uz Svēto Zemi. Svētceļojumus veica gan atsevišķas personas, gan grupās. Vēlākajos gadsimtos svētceļojumus sāka rīkot arī uz citām vietām, apmeklējot svēto un mocekļu kapu vietas.

Tās vietas, kur Dievs labprāt uzklaušīja cilvēku lūgšanas, sevišķi apmeklēja slimie un visi tie, kas vēlējas no Dieva saņemt kādu žēlastību.

Lai svētceļojumi patiesi atnestu garīgu labumu, tad tie noteikti jāsaista ar lūgšanām, grēku sūdzi un Vissvētā Atāra Sakramenta pieņemšanu.

Plašākā nozīmē svētceļojums ir visa cilvēka dzīve zemes virsū no šūpuļa līdz kapam.

Svētceļojumā uz Aglonu aicināti visi — gan bērni un jaunieši, gan citu gadagājumu ļaudis, kas patiesi meklē ceļu pie Dieva un ir gatavi dažādām ceļojuma grūtībām un priekam. Aicināti visu konfesiju ļaudis. Arī neticīgie.

Nāciet! Jūs noteikti sastapsiet savu tautiešu mīlestību, gūsiet atpūtu no ikdienas steigas un stresa, ieklausīsieties sevī. Aglonas Dievmāte jūs visus mīļi gaida!

Lai svētceļojums atnestu iecerēto nodomu un būtu Dieva svētības pārbaudītājs, jāievēro vairāki noteikumi, kuri dažreiz tiek pārāk mazvērtēti un pēcāk nākas dzirdēt vairākas sūdzības. Tāpēc visi svētceļnieki tiek laipni lūgti pirms došanās svētceļojumā kopīgi sapulcēties uz dievkalpojumu savā draudzes baznīcā.

Ceļā:

1. Ejot pa lielceļu, jāievēro visi noteikumi, lai netraucētu satiksmi un neizraisītu avārijas.

2. Apģērbam jābūt pieklājīgam, atbilstoši katoļu Baznīcas tradīcijām.

3. Bez atļaujas neiet svešos dārzos un tīrumos.

4. Rūpīgi sakopt apmešanās un nakšņošanas vietas. Tāpat pieklājīgi uzvesties ģimenēs, kur uzņem svētceļniekus.

5. Kategoriski aizliegts lietot alkoholu un narkotikas, kā arī nodarboties ar azarta spēlēm.

6. Nepieļaut tukšas sarunas, tenkošanu un strīdus.

7. Sargāties no ieļauņojuma un grēka, tāpēc visiem svētceļniekiem, piemēram, Polijā, Austrijā un citur ieteicams pirms svētceļojuma izbiktēties, lai gājiena laikā izsargātos no grēka un ieturētu atļauju iegūšanai atbilstošu Dieva žēlastības stāvokli.

8. Dievnamā karogus un dažādas emblēmas neienes, bet atstāj ārpusē drošā vietā. Svētceļnieki baznīcā ieiet mierīgā gara sakoptībā. Dievkalpojuma un sprediķa laikā nestaigā un netrokšņo. Fotografēšana un filmēšana nedrīkst traucēt pārējos.

9. Svētceļojuma vietā stingri ievēro visus vietējos norādījumus un tradīcijas.

Mīļie svētceļnieki! Ievērosim šos nedaudzos noteikumus! Tas veicinās disciplinētību, kuras dažreiz pietrūka. Pēc atgriešanās no svētceļojuma paliks visjaukākās atmiņas un mūsu dvēsele iegūs jaunu spēku!

A. Budže, Tilžas prāvests

Par brīvdienas izsludināšanu 1995. gada 15. augustā

Lai noregulētu rajona iestāžu un uzņēmumu darbu un dotu iespēju rajona iedzīvotājiem piedalīties Dievmātes Debesīs Uzņemšanas svētkos, Preiļu rajona padome nolēma:

1. Noteikt 1995. gada 15. augustu par brīvdienu rajona padomes iestādēs un uzņēmumos strādājošajiem.
2. Ieteikt pārējo iestāžu un uzņēmumu vadītājiem noteikt 1995. gada 15. augustu par brīvdienu.
3. Jautājumu par brīvdienas atstrādāšanu izlemt iestāžu vadītājiem.

Četri x divi = astoņi

Preiļos, sākot ar decembri, četrās ģimenēs piedzimuši dvīņi. Pirmie, Aleksandrs un Pāvuls, piedzima Tihomirovu ģimenē, mazliet vēlāk Dāvju ģimenē — Rolands un Raimonds. Decembrī Ruskulu ģimenē dzima Mārtiņš un Matiss, pēdējie Ilva un Sanita Anspoku ģimenē.

Attēlā: Mārtiņš un Matiss jau paaugušies.

J. Silicka foto

Vāksim ārstniecības augus

◆ 1968. gadā izdotajā A. Pētersonas grāmatā «Savvaļas ārstniecības augi» (otrās izdevums) ir sniegti izsmeltoji padomi ārstniecības augu vākšanā un pielietošanā.

Minētās grāmatas 344. lappusē atrodam plašu aprakstu par ārstniecības augu mūsu zemē — usni (*Cirsium arvense*). Tā kā tagad valda uzskats lietot un izvēlēties tikai Latvijā ražotu preci, tad arī tautas medicīnā būtu silti ieteicams lietot vienīgi Latvijā sastopamos ārstniecības augus, nevis lielos daudzumos rīt mākslīgas importa tabletes un ķīmiski izgatavoto ēdamgumiju košļāt bez mitas.

Lūk, ko var izlasīt minētajā grāmatā par tik plaši izplatīto usni, kas tagad tik dāsni aug mūsu rajona tīrumos.

To droši vien pazīst katrs, tāpēc vākšanai var iesaistīt skolēnus, bezdarbniekus, pensionārus un tos, kuri pavada atvaļinājumu pie dabas krūts.

Tīrumu usnes ir daudzgadīgs augs, aug laukos, dārzos, nezālienēs, atmatās. Sastopamas ļoti bieži. Par to var pārliecināties katrs, braucot un ejot ārpus rajona pilsētas robežām. Usnes zied no jūnija līdz septembrim. Ievāc saknes un lapas.

Lieto pie kuņģa, aknu, nieru un galvas sāpēm, tāpat kā sviedrēšanās līdzekli. Lieto arī augoņu, ievainojumu un sasitumu dziedināšanai. Piemēram, uz suņu sākām vietām uzpilda usņu sulu. Plaši pielieto matu mazgāšanai, lai mati labāk augtu, un pret blaugznām.

Tās pašas grāmatas 224. lappusē plaši aprakstīta mums visiem tik pazīstamā nātre (*Urtica dioica*). Šis daudzgadīgais lakstaugš aug grūzainēs, sētmalēs, mežos un dārzos. Nātre sastopama ļoti bieži. Ievāc ziedošu augu lapas vai lakstus no jūnija līdz oktobrim. Saknes ievāc rudenī. Žāvē vēdināmā telpā vai atklātā vietā. Drogu nedrīkst pāržāvēt.

Nātri pielieto ļoti plaši — ginekoloģijā, pret plaušu, nieru un kuņģa slimībām. Plaši pielieto pret klepu un diloni (sacukurotus sakņņus), tāpat izmanto kā asinstitāžu, pret nogurumu, pārpūli un dažādiem audzējiem.

Vēl nātre tiek izmantota pret reimatismu svaigas sulas veidā, matu mazgāšanai pret blaugznām, it sevišķi sakņu izvilkumu spirtā. Matu kopšanai sagatavo šādu maisījumu: uz puslitru ūdens ņem 100 g sīki saberztu lapu vai sakņu un puslitra etiķa. Visu maisījumu vāra pusstundu un tad ierīvē matu saknes.

Bez tam nātres plaši pielieto putnkopībā, pavasaros lieto svaigā veidā salātos. Lielās nātres lapas satur K, C, B₂ vitamīnus, skudrskābi, mikroelementus. Nātres ir kuņģa, caurejas un polivitaminu tēju sastāvdaļa. Atcerēsieties, ka K vitamīns sekmē galvenokārt asins sarecēšanu. Visi nātru preparāti palielina hemoglobīna daudzumu un eritrocītu skaitu asinīs.

17. gs. nātres Krievijā ārsti izmantoja ļoti plaši. Izmantosim dabisko medicīnu, kāda tagad tik plaši aug uz katra soļa un iegūstama pilnīgi par velti. Vajadzīga tikai laba griba. Izmantosim vismaz medicīnā mūsu tīrumos tagad tik bieži augošās nezāles, pret kurām kādreiz tik nežēlīgi cinījāmies ar visiem iespējamajiem ķīmijas līdzekļiem.

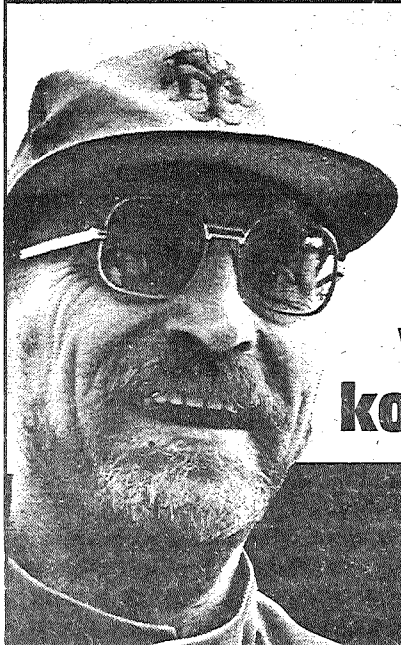
Jāpiezīmē, ka pašlaik bitenieki pēta no usnēm ievāktā medus ķīmisko sastāvu. Ja pētījums būs sekmīgs, usnes kļūs par daudzgadīgu medus augu.

Novēlu visiem veiksmi ārstniecības augu vākšanā un pielietošanā! Nenokavējiet! Sāciet tūlīt!

A. Budže, Tilžas prāvests

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

Mana balss pieder

Latvijai
jo tikai
tā asi
vēršas pret
komunistiem.

*Ingvars Leitis,
 52 gadi,
 kinodokumentālists,
 Rīga*

Barkavas lauksaimniecības skola turpina uzņemt audzēkņus šādās specialitātēs:

1. ZEMKOPIS. Apmācību laiks 2 gadi 10 mēneši.
2. LAUKU MĀJU SAIMNIECE. Apmācību laiks 2 gadi 10 mēneši.
3. LAUKSAIMNIECĪBA AR SPECIALIZĀCIJU TURISMĀ. Apmācību laiks 3 gadi 10 mēneši. Iegūst specialitāti un pilnu vidējo izglītību.
4. LAUKU CELTNIKI. Apmācību laiks 1 gads 10 mēneši.
5. AUGSTĀKĀS KVALIFIKĀCIJAS SAGATAVOŠANAS GRUPA. Apmācību laiks 9 mēneši.
6. ZEMKOPIS UN LAUKU MĀJU SAIMNIECE. Uzņem pēc vidusskolas. Apmācību laiks 1 gads.

Skolas adrese: Madonas raj., Barkava, Dzirnau ielā 1.

Tālruni 36722, 36501.

Preiļu ražošanas un sagādes apvienība atvairojas tālrunā 22240 lietotājiem par radītajiem traucējumiem darbā un laikraksta «Novadnieks» lasītājiem sakarā ar kļūdaini uzrādīto informācijas tālruni laikraksta 54. numurā 22. jūlijā. Par ogu iepirkšanu zvanīt pa tālruni 22230, 22440.

Pārdod

govis, grūsnas teles. Tel. 54671;
 klavieres. Tel. 21748;
 tikko uzceltu lielu, izskatīgu māju 40 km no Rīgas - Ogrē, pašā Daugavas krastā, māja 380 kv.m, zeme 1000 kv.m. Var būvēt jahtklubu vai laivu bāzi. Zvanīt 8-250-67843;
 Audi-100, 1979.g., tehniskā kārtībā, un zirga ratus. Tel. 24457, 57619 vakaros;
 VAZ-2102 labā tehniskā stāvoklī, ir rezerves dzinējs. Zvanīt 37553 pēc 18;
 ZAZ-968 M rezerves daļām. Tel. 65134;
 Ford Sierra, 1984.g., 2.3 L dzinējs, lieie diski, signalizācija, 5 ātrumi, par 2250 \$. Zvanīt 36532;
 Volkswagen Golf, 1982.g., 1.6 D, piecas durvis, lūka, tikko no Vācijas. Tāl. 22806;
 BMW-320i, sarkanā krāsā, lieie diski, dators, lūka, tikko no Vācijas. Tāl. 21429;
 Fiat Croma, 1988.g. novembris, lūka, stereosistēma, ABS, centrālā atslēga, elektriskie stiklu pacelāji un spoguļu regulētāji, cena pēc vienošanās; Opel Kadett, 1983.g., labā tehniskā kārtībā, tikko no Vācijas. Zvanīt 24664 pēc 18;
 māju, zirga ratus, aizjūgu. Zvanīt 22445;

 malku. Tāl. 21557;

 jaunus kombaina gubotāju, benzīna motoru UMZ-6A (4.5 z/s) un medu. Tel. 55624;

 noliktavu no blokiem, 635 kv.m, var nojaukt. Zvanīt 44483, 23395 vakaros;

 Jawa-350-638, 1987.g., lietotu četrdrīvu skapi un izvelkamo galdu, jaunu saliekamo galdu. Tel. 24129;

 darba ķēves. Tel. 21464;

 Ford Sierra, 1984.g. Tel. 23868.
Pērk
 divstābu dzīvokli Līvānos. Tāl. 43440, 44040.
Maina
 labiekārtotu divstābu dzīvokli Līvānos pret dzīvokli Preiļos. Zvanīt 22217 pēc 17.
Dažādi
 Pārdod automašīnu Opel Ascona, Opel Rekord, VW Passat, Audi-100, Opel Kadett, Subaru rezerves daļas, dzinējus. Veic automašīnu, dzinēju remontu un metināšanas darbus. Tel. «Ličos» 24555 no 9 līdz 18 darba dienās.

 Izgatavo saliekamās dārza mājas, kioskus. Zvanīt 41550 vakaros.

 Mācu klavierspēli. Tel. 21314.

 Zēmiņu saimniecībai vajadzīgs strādnieks. Tel. 21464.

Lauksaimniecības firmas «META» inkubācijas cehs

pārdos
 1 mēnesi vecus cāļus
 Haisēks brūnais un
 1 mēnesi vecus broilerus
 š.g. 5. augustā
 Preiļos 7.00,
 Aglonā 11.00,
 Līvānos 13.30.

Paju sabiedrība «Smelteri»
 17. augustā rīko lauksaimniecības tehnikas izsoli.

Smiltainē zem bērzu žūžām
 Šodien tevi guldām mēs,
 Tavu dzīvi, darba mūžu
 Sirdis ilgi pieminēs.
 Izsakām visdziļāko līdzjūtību
 Anastasijas MAKSIMOVAS
 tuviniekiem, viņu guldot smiltajā.
 Lattelekom SIA
 Preiļu nodaļas kolektīvs

Firma «Lezo»
 izgatavo virtuves mēbeles, sekcijas istabām, mēbeles ofisiem un veikaliem pēc katalogiem un pasūtītāja skicēm un izmēriem. Piegādā un uzstāda uz vietas. Pasūtījumu izpilda 7-10 dienu laikā.
Tāl. 21706 no 15 līdz 20.

5. augustā
plkst. 9.00
Rušonas pagasta
Žagatu kapos
uzkopšanas talka.

Nāve rūgtā, nāve ļaunā,
 Kā lai sāpēs mieru rod?
 Kādēļ ņēmi mūžu jauno,
 Neļaudama nodzīvot.
 Z.Purvs
 Izsakām dziļu līdzjūtību Zinaidai un Kārlim Bruzguļiem sakarā ar DĒLA Mārtiņa pāragro nāvi.
 K/s «Stiebrī» kolektīvs

Akciju sabiedrība «Daugavpils dzirnavnieks»

iepērk kviešus (Ls)

	ieskaitot PVN 18%	ieskaitot PVN 15% kompensāciju
ar lipekli līdz 18%	59,00	57,50
ar lipekli 18-22%	75,52	73,60
ar lipekli 23-27%	80,24	78,20
pārtikas miežus	59,00	57,50
lopbarības miežus	53,10	51,75
rudzus ar krišanas skaitli		
no 90 līdz 120 S	61,36	59,80
augstāk par 120 S	64,90	63,25

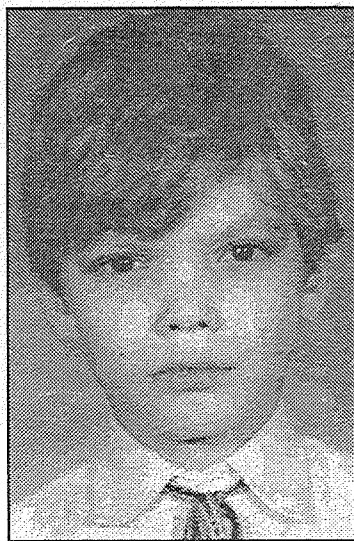
Labība tiks pieņemta tieši no kombaina ar mitrumu līdz 19%. Par pārtikas kviešiem, miežiem, rudziem ar krišanas skaitli virs 120 S norēķins mēneša laikā, par pārējiem graudiem triju mēnešu laikā.

Veicam graudu pārstrādi miltos, putraimos, kombinētajā lopbarībā.

Adrese: Daugavpils raj., Križi. Tāl. 47393, 47651.

Atvadvārdi Mārtiņam Bruzgulim 1983.g.10.V—1995.g.29.VII

Neticami. Neaptverami.
 Kur rast vārdus, kas izsaka sāpi... bēdu... zaudējumu.
 Mārtiņa vairs nav. Tik grūti tam noticēt. Tavai piedzīšanai, Mārtiņ, mēs ticam. Tavai dzīvei ticam. Gandrīz neiespējami par Tevi runāt pagātnē Arvien vēl redzam Tavu gaišmatāno galviņu, dzirdam Tavu balsi.
 Tu bijī mīlestības bērns, visa tava negarā dzīve — 12 māmiņas un vecmāmiņas dāsnās mīlestības un tēta maigās gādības apvītas vasaras, skolas rūpestiem pilnas ziemas. Pārāk maz.
 Tu bijī dabas bērns. Savā lauku sētā un dzimtajā zemē ieaudzīs, labs palīgs tētīm, mammai, vecmāmiņai. Redzīgām acīm Tu lūkojies dzīvē. Diemžēl... Tavs skolas sols Tevi nesagaidīs 1. septembrī. Tavi soļi neskanēs ne pagalmā iemītajās taciņās, ne skolas gaitējos. Tu esi aizgājis. Pēkšņi. Neatvadījies. Neaptvēris, ka aizej. Palikušas Tavas nepiepildītās ieceres, Tavi sapņi un sāpes, skaudras un nežēlīgas. Sāp visiem — māmiņai, tētīm, vecmāmiņai. Taviem klasesbiedriem, skolotājiem, visiem, kas Tevi pazina. Tikai Tev pašam vairs nesāp. Nesāp nekas — ne asāks vārds, ne nepatiesi nodarīta pārestība, nekas...
 Un nu mēs atdodam Tevi Zemes mātei. Lai vieglas Tev dzimtās zemes smiltis! Un mūsu visdziļākā līdzjūtība Tev tuvajiem un mīļajiem cilvēkiem: tētīm, māmiņai, vecmāmiņai.
 Skolēni, skolotāji, vecāki

NOVADNIEKS

Lai kraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespeļsts SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespeļdums. Metiens 4800.